

คำบุพบทในภาษาไทย
(PREPOSITIONS IN THAI)

โดย
นางสาว สุมิตรา อังวัชฌกุล ค.บ.

006032

วิทยานิพนธ์

เป็นส่วนประกอบการศึกษาคำระเบียบมปริชญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชามัธยมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๔

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประกอบการศึกษาคำระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการ สอนวิทยานิพนธ์

...*สุจิตต์...*...*สุกฤษ...* ประธานกรรมการ

.....*วิรัตน์...*...*กฤษ...* กรรมการ

.....*กฤษ...* กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย อาจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์

วันที่.....*28*.....เดือน.....*พฤษภาคม*.....พ.ศ. *2509*.....

บทคัดย่อ

ในการค้นคว้าและวิจัยเรื่องคำบุพบทในภาษาไทย ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะศึกษา
 หน้าที่และวิธีใช้คำบุพบทในภาษาไทย เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษา
 ต่างประเทศ ข้อมูลที่นำมาศึกษานี้ ได้รวบรวมมาจากการสนทนากับระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่
 พูดภาษากรุงเทพฯ ซึ่งถือว่าเป็นภาษาราชการ ในการกำหนดคำบุพบท ผู้เขียนวิพากษ์
 ฉบับนี้ได้ใช้กรอบประโยคทดสอบและโคจรรอบประเภทของคำบุพบทโดยอาศัยคำกริยาที่มาข้าง
 หน้าคำบุพบทเป็นหลัก เท่าที่ได้ศึกษามาปรากฏว่ามีคำบุพบทอยู่ ๑๔ คำ ซึ่งอาจจะใช้ตามหลัง
 คำกริยาประเภทต่าง ๆ ได้ ๔ ประเภท คือ คำกริยาอาการ กริยาอาการ กริยาวิกรรม
 และ กริยาที่ต้องมีบุพบทตามเสมอ คำกริยาประเภทหนึ่งนี้ คือ กริยาที่ต้องมีบุพบทตามเสมอ
 เท่าที่ทราบยังไม่มีใครกล่าวถึงมาก่อน นับเป็นการค้นพบจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คำกริยา
 บางคำอาจจะใช้กับคำบุพบทคำใดคำหนึ่งก็ได้เพียงคำเดียว แต่กริยาบางคำอาจจะใช้กับคำบุพบท
 ได้หลายคำ ส่วนคำบุพบทนอกจากจะปรากฏตามคำข้างต้นแล้ว ยังอาจจะเอามาเรียงกัน
 ทีละสอง หรือสามคำก็ได้ เราเรียกคำบุพบทที่เรียงกันนี้ว่า กลุ่มคำบุพบท และกลุ่มคำบุพบทนี้
 อาจจะปรากฏโดยไม่มีนามตามคำใด นอกจากนั้นผู้เขียนยังได้ศึกษาดังคำบุพบทที่อาจจะปรากฏ
 หรือไม่ปรากฏก็ได้ในประโยคเดียวกันโดยไม่ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป ผู้เขียน
 ขอเสนอแนะให้มีการศึกษาเปรียบเทียบคำบุพบทในภาษาไทยกับคำประเภทเดียวกันนี้ ในภาษา
 ต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ๆ
 ให้โดยดียิ่งขึ้น.

คำขอบคุณ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "คำพหูพจน์ในภาษาไทย" ผู้เขียนได้รับคำแนะนำและช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจาก อาจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งงานนี้สำเร็จลงโดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรุงฤกษ์ ทัศนทุกะมาน ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์ และ อาจารย์ ดร. พรรณี สาคกริก ยังช่วยกรุณาแนะนำ ตรวจสอบ และ แก้ไขสิ่งที่บกพร่องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์ทั้ง ๔ ท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

ศ.อ.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ..... ก

คำขอบคุณ..... ง

บทที่

๑. บทนำ..... ๑

๒. คำจำกัดความ..... ๕

๓. คำบุพพทกับคำกริยา..... ๘

๑. คำบุพพทที่ไ้กับคำกริยาประเภทต่าง ๆ ๘

๑) คำบุพพทที่ไ้กับคำกริยาไ้ประเภทเดียว..... ๕

๒) คำบุพพทที่ไ้กับคำกริยาไ้สองประเภท..... ๑๐

๓) คำบุพพทที่ไ้กับคำกริยาไ้สามประเภท..... ๑๗

๒. คำกริยาแต่ละคำที่ไ้กับคำบุพพท..... ๒๘

ก. คำกริยาแต่ละคำที่อาจจะไ้กับคำบุพพทบางคำ..... ๒๘

ข. คำกริยาแต่ละคำที่อาจจะไ้กับคำบุพพทหลายคำ..... ๓๑

๔. กลุ่มคำบุพพท..... ๓๗

๑. กลุ่มคำบุพพทที่มีคำบุพพท ๒ คำเรียงกัน..... ๓๗

ก. กลุ่มคำบุพพทที่มีคำบุพพท ๒ คำเรียงกันที่ค้องมีนามตามเสมอ..... ๓๘

ข. กลุ่มคำบุพพทที่มีคำบุพพท ๒ คำเรียงกันที่มีนามตามก้ไ้ ไม่ตามก้ไ้..... ๔๔

๒. กลุ่มคำบุพพทที่มีคำบุพพท ๓ คำเรียงกัน..... ๔๖

ก. กลุ่มคำบุพพทที่มีคำบุพพท ๓ คำเรียงกันที่ค้องมีนามตามเสมอ..... ๔๖

บทที่

ข. กลุ่มคำบุพบท ที่มีคำบุพบท ๓ ตัวเรียงกันที่มีนามตามกติโกไม่ตามกติโก	๖๒
๕. คำบุพบทที่ปรากฏ หรือไม่ปรากฏกติโกในประโยคเดียวกัน.....	๖๖
๖. สรุป.....	๗๐
ขนาด.....	๗๒
บรรณานุกรม.....	๗๓๐